

Tantárgyi tematika és félévi követelményrendszer

Tantárgy: PPP 6001 A tanári mesterség alapjai
Oktató: Dr. Vincze Tamás András

Féléves előadástematika:

1. hét: Az iskola mint szocializációs színtér, az iskola funkciói.
2. hét: A „jó tanárral” kapcsolatos elvárások és nézetek (pedagógiai erénykatalógusok) a hazai szakirodalomban.
3. hét: Tanári szerepek. A kezdő tanárok tipikus problémái.
4. hét: A reflektív tanári habitus fejlesztésének lehetőségei.
5. hét: A NAT legújabb változatában megfogalmazott irányelvek és célok (Hogyan jelennek meg a pedagógus tervezőmunkájában a NAT által meghatározott értékek, célkitűzések?)
6. hét: A kompetencia alapú tanulás szervezés főbb jellemzői. A kompetencia fogalmának összetevői a hazai és a nemzetközi pedagógiai szakirodalomban.
7. hét: A tanári kompetenciák. A tanárképzést lezáró portfólióban megjelenő kompetenciaterületek.
8. hét: Hátrányos helyzetű tanulók az iskolában. A tanulók szociokulturális háttérének jelentősége a tanítás-tanulás folyamatának megtervezése, előkészítése szempontjából.
9. hét: A pedagógusok és a szülők együttműködése. Lehetséges konfliktusforrások a tanár-szülő kapcsolatban.
10. hét: Mit ér az ember (a társadalom szemében), ha tanár? A hazai pedagógustársadalom életmódja, jellemzői. „Pedagógusbetegségek”. A kirakatéletből fakadó következmények.
11. hét: A pedagógiai etika gyakorlati kérdései. Lehetséges tanári etikai vétségek.
12. hét: Inspirációs források, a megújulás lehetőségei a pedagógiai munkában. Az alkotó pedagógus jellemzői, a kreativitás szükségessége és kibontakoztatásának területei.
13. hét: A tanári munka értékelése, minőségének meghatározása. Tanárok együttműködésének formái az iskolában.

Féléves szemináriumi tematika:

1. hét: A kedvenc tanárom. Híres emberek visszaemlékezései.

2. hét: Tanári minták a saját iskolai pályafutásunkból.
3. hét: Vezetési stílusok – tanítási stílusok.
4. hét: A tanórai fegyelem és fegyelmezés kérdései, módszerei.
5. hét: A rejtett tanterv.
6. hét: A tanári nyelvhasználat főbb jellemzői, a tanár-diák kommunikáció sikerét meghatározó tényezők.
7. hét: Humor a pedagógiában.
8. hét: Megteremthető-e a „mindenki iskolája”? (Az adaptív-befogadó iskola jellemzői)
9. hét: Fiúk és lányok iskolai eredményessége, avagy melyik nem természetéhez illeszkedik jobban a hazai iskola?
10. hét: Jellegzetes tanári tévhitek.
11. hét: Pedagógiai regények a hazai szépirodalomban.
12. hét: Iskolai környezetben játszódó filmek a hazai filmművészetben.
13. hét: A félév során tanultak összefoglalása, a kurzus tanulságainak megbeszélése.

Irodalom:

Falus Iván: A tanárrá válás folyamata. Budapest: Gondolat Kiadói Kör, 2007

Golnhofer Erzsébet - Nahalka István (szerk.): A pedagógusok pedagógiája. Budapest: Nemzeti Tankönyvkiadó, 2001

Knausz Imre: A tanítás mestersége. Budapest: IFA, 2001

(<http://mek.oszk.hu/01800/01817/01817.htm>)

Sallai Éva: Tanulható-e a pedagógus mesterség? Veszprém: Veszprémi Egyetemi Kiadó, 1996

A foglalkozásokon történő részvétel:

- A gyakorlati foglalkozásokon a részvétel kötelező. A félévi hiányzás megengedhető mértéke teljes idejű képzésben a tantárgy heti kontakt óraszámának háromszorosa. Ennek túllépése esetén a félév nem értékelhető (TVSz 8.§ 1.)
- Az előadások a képzés szerves részét képezik, így az Intézmény a hallgatóktól elvárja a részvételt az előadásokon (TVSz 8.§ 1.)

Félévi követelmény: kollokvium

Az értékelés módja, ütemezése:

- **A vizsga típusa: írásbeli.**
- **Az írásbeli vizsga témakörei:**
- A vizsga anyagát az 1., 2., 3., 4, 5., 6. és 8. előadás tárgya képezi.
- **A vizsgára bocsátás feltétele:**

A vizsgára való jelentkezés feltétele a szemináriumokon való aktív részvétel és az otthon elkészítendő dolgozatok („kisesszék”) bemutatása.

Az érdemjegy kialakításának módja:

Az érdemjegyet az írásbeli vizsgadolgozat és a szemináriumi munka minősége alapján ítéli meg az oktató. Elégtelen érdemjegyet a TVSz-ben meghatározott feltételek szerint áll módjukban javítani a hallgatóknak.

Tantárgyi tematika és félévi követelményrendszer

Tantárgy: PPP 6001L A tanári mesterség alapjai

Oktató: Dr. Vincze Tamás András

Féléves tematika:

1. konzultáció:

Az iskola mint szocializációs színtér, az iskola funkciói.

A „jó tanárral” kapcsolatos elvárások és nézetek (pedagógiai erénykatalógusok) a hazai szakirodalomban.

Tanári szerepek. A kezdő tanárok tipikus problémái.

A reflektív tanári habitus fejlesztésének lehetőségei.

A tanári nyelvhasználat főbb jellemzői, a tanár-diák kommunikáció sikerét meghatározó tényezők.

A kompetencia alapú tanulószervezés főbb jellemzői. A kompetencia fogalmának összetevői a hazai és a nemzetközi pedagógiai szakirodalomban.

A tanári kompetenciák. A tanárképzést lezáró portfólióban megjelenő kompetenciaterületek.

2. konzultáció

A pedagógusok és a szülők együttműködése. Lehetséges konfliktusforrások a tanár-szülő kapcsolatban.

Mit ér az ember (a társadalom szemében), ha tanár? A hazai pedagógustársadalom életmódja, jellemzői. „Pedagógusbetegségek”. A kirakatéletből fakadó következmények.

Humor a pedagógiában.

Jellegzetes tanári tévhitek.

Pedagógiai regények a hazai szépirodalomban.

Iskolai környezetben játszódó filmek a hazai filmművészetben.

Irodalom:

Falus Iván: A tanárrá válás folyamata. Budapest: Gondolat Kiadói Kör, 2007

Golnhofer Erzsébet - Nahalka István (szerk.): A pedagógusok pedagógiája. Budapest: Nemzeti Tankönyvkiadó, 2001

Knausz Imre: A tanítás mestersége. Budapest: IFA, 2001

(<http://mek.oszk.hu/01800/01817/01817.htm>)

Sallai Éva: Tanulható-e a pedagógus mesterség? Veszprém: Veszprémi Egyetemi Kiadó, 1996

A foglalkozásokon történő részvétel:

- Az előadások a képzés szerves részét képezik, így az Intézmény a hallgatóktól elvárja a részvételt az előadásokon (TVSz 8.§ 1.)

Félévi követelmény: kollokvium.

Az értékelés módja, ütemezése:

- **A vizsga típusa:** írásbeli.
- **Az írásbeli vizsga anyaga:**
 - nagyobb, átfogó témák esszészerű kifejtése (lásd a féléves programban felsorolt témákat),
 - fogalommeghatározás,
 - esetelemzés.

Tantárgyi tematika és félévi követelményrendszer

Tantárgy: TKO 1114 Közösségi pedagógiai gyakorlat
Oktató: Dr. Vincze Tamás András

Féléves tematika:

1. hét: A tanórán és az iskolán kívüli programok szerepe a tanulók személyiségfejlődésében.
2. hét: A nyári táborok szervezésének kérdései.
3. hét: A cserkészmozgalom. A cserkészfoglalkozások pedagógiai és módszertani kérdései.
4. hét: Pedagógiai tevékenység az erdei iskolákban.
5. hét: Gyermekkönyvtárak és múzeumok mint az iskolán kívüli tanulás helyszínei.
6. hét: Gyermekgyülekezetek, az egyházak szerepe az iskolán kívüli tanulásban.
7. hét: Sportegyesületek, sportklubok mint az iskolán kívüli tanulás helyszínei. Az egészségtudatosságra nevelés módszerei.
8. hét: A nemzeti parkok és természetvédelmi egyesületek mint az iskolán kívüli tanulás színterei. A környezettudatosságra nevelés módszerei.
9. hét: Egy játékfoglalkozás megtervezése. Önismereti játékok.
10. hét: Egy vetélkedő megtervezése. A műveltségi vetélkedők szerepe a tanulói személyiségfejlődésben.
11. hét: A reflektív napló. Tanári kompetenciák fejlődése a közösségi gyakorlat alatt.
12. hét: A hallgatók élménybeszámolói a közösségi gyakorlatról I.
13. hét: A hallgatók élménybeszámolói a közösségi gyakorlatról II.
14. hét: A kurzus tapasztalatainak megbeszélése.

Irodalom:

Bánhidi Attila-Csóka Géza et al. (2004): Vándortáborozási kézikönyv. Mobilitas Kiadó, Budapest.

Dobos Zoltánné (2004): Napközis foglalkozások tervezése – Tanítói kézikönyv 1-2. Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest.

Kriska György-Maklári Jenőné-Scheuer Zsuzsanna (2002): Gyertek velünk erdei iskolába! Farkaserdei erdei iskolai projekt. Flaccus Kiadó, Budapest.

Szakáll Judit (szerk., 2012): Táborozás. Hasznos tudnivalók táborszervezőknek, közösségi játékok nem csak táborozóknak. Marczibányi Téri Művelődési Központ, Budapest.

A foglalkozásokon történő részvétel:

- Az online formában megtartandó gyakorlati foglalkozásokon a részvétel kötelező. A félévi hiányzás megengedhető mértéke teljes idejű képzésben a tantárgy heti kontakt óraszámának háromszorosa. Ennek túllépése esetén a félév nem értékelhető (TVSz 8.§ 1.)

Félévi követelmény: gyakorlati jegy.

Az értékelés módja, ütemezése: A félév végi értékelés a hallgatók órai szereplése és a megtartott beszámoló minősége alapján történik.

A félévközi ellenőrzések követelményei: Az órai diskurzusokban való aktív részvétel mellett minden hallgatónak egy PPT-vel szemléltetett beszámolót kell tartania a közösségi gyakorlat alatt szerzett tapasztalatairól. A másik feladatuk az lesz, hogy valamelyik szaktárgyukhoz kapcsolódva egy játékos vetélkedő forgatókönyvét és feladatait készítsék el.

Az érdemjegy kialakításának módja: A félév végi gyakorlati jegyet az órai szereplésekre és az beszámolókra kapott jegyek átlaga adja. Elégtelen gyakorlati jegy javítása a Tanulmányi és vizsgaszabályzat szerint lehetséges.

Tantárgyi tematika és félévi követelményrendszer

Tantárgy: TKO 9115 Blokkszeminárium (Pedagógiai-pszichológiai követő szeminárium 1.)

Oktató: Dr. Vincze Tamás András

Féléves tematika:

1. hét: Az oktatás helyzete a mai Magyarországon. Vita, beszélgetés írásban előre kiküldött anyagok, interjúk alapján.
2. hét: Tantárgyi kerettantervek. A kerettantervek tartalmának kritikája. Az óratervezetek lehetséges hibái.
3. hét: Konfliktusforrások a gyakorlat során. Konfliktusok a tanulókkal. A fegyelmezés kérdései.

4. hét: Konfliktusforrások a gyakorlat során. A mentor és gyakorló hallgató kapcsolata, az esetleges szemléletbeli eltérések tisztázása, kölcsönös elfogadása. Milyen az ideális mentor?
5. hét: Humor és játékosság a tanításban. Didaktikai játékok bemutatása.
6. hét: A tankönyv mint a tanórai és az otthoni tanulás segédeszköze. A jó tankönyv jellemzői.
7. hét: Az IKT-alapú tanítás-tanulási folyamat megtervezésekor felmerülő kérdések.
8. hét: A munkaformák és módszerek megtervezésekor felmerülő kérdések. Mikor célszerű a régi jó frontális munkaforma alkalmazása? Mire kell ügyelni a kooperatív technikák alkalmazásakor?
9. hét: A tehetséggondozás és a felzárkóztatás problémái. Egyéni fejlesztési terv készítése.
10. hét: Az iskolai ünnepek előkészítésében, összeállításában való részvétel. Milyen egy jól megtervezett ünnep forgatókönyve?
11. hét: A pedagógiai etika gyakorlati kérdései. Lehetséges tanári etikai vétségek.
12. hét: A szülőkkel való kapcsolattartás módja. Hogyan tervezzük meg a szülői értekezletet?
13. hét: Tanulmányi séta, intézménylátogatás megtervezése.
14. hét: A kurzus tapasztalatainak megbeszélése.

Irodalom:

Járó Katalin (2005): Sors mint döntés: az érzelmek felfedezése és felszabadítása. Helikon Kiadó, Budapest.

F. Várkonyi Zsuzsa (2010): Tanulom magam. M-érték Kiadó Kft., Budapest.

Szekszárdi Júlia (szerk.) (2004): Nevelési kézikönyv nem csak osztályfőnököknek. OKI – Dinasztia Tankönyvkiadó, Budapest.

Szivák Judit (2003): A reflektív gondolkodás fejlesztése. Gondolat Kiadó Kör, Budapest.

A foglalkozásokon történő részvétel:

- Az online formában megtartandó gyakorlati foglalkozásokon a részvétel kötelező. A félévi hiányzás megengedhető mértéke teljes idejű képzésben a tantárgy heti kontakt óraszámának háromszorosa. Ennek túllépése esetén a félév nem értékelhető (TVSz 8.§ 1.)

Félévi követelmény: minősített aláírás.

- **Az értékelés módja, ütemezése:** A félév végi értékelés a hallgatók órai gyakorlati munkája, a vitákban, beszélgetésekben való aktív részvétele, az otthon elkészítendő feladata és a megtartandó referátuma alapján történik. A referátumban az összefüggő

iskolai gyakorlat során szerzett pedagógiai tapasztalatokat kell összefoglalnia minden résztvevőnek.

- **A félévközi ellenőrzések követelményei:** Az órai diskurzusokban való aktív részvétel mellett minden hallgatónak egy beadandó házi dolgozatot kell elkészítenie (beadási határidő: 2025. okt. 15.) Téma: Mit változtatnák a két szakom általános iskolai tantárgyi kerettantervén? Elvárt terjedelem: 3 oldal.

Az érdemjegy kialakításának módja: A félév végi minősített aláírás elnyerése az órai szereplések és a beadott dolgozat alapján történik.

Tantárgyi tematika és követelményrendszer

OTK 9200L Blokkszeminárium (Pedagógiai-pszichológiai követő szeminárium 1.)

2024/25. II. félév

Féléves tematika:

1. konzultáció:

Tantárgyi kerettantervek. A kerettantervek tartalmának kritikája. Az óratervezetek lehetséges hibái. Humor és játékosság a tanításban. Didaktikai játékok bemutatása. Az IKT-alapú tanítás-tanulási folyamat megtervezésekor felmerülő kérdések. A munkaformák és módszerek megtervezésekor felmerülő kérdések. Mikor célszerű a régi jó frontális munkaforma alkalmazása? Mire kell ügyelni a kooperatív technikák alkalmazásakor?

Az iskolai ünnepek előkészítésében, összeállításában való részvétel. Milyen egy jól megtervezett ünnep forgatókönyve?

A szülőkkel való kapcsolattartás módjai. Hogyan tervezzük meg a szülői értekezletet?

Az iskolai gyakorlat egyes összetevőinek értelmező bemutatása, elemzése.

Az erősségek és gyengeségek számbavétele.

A mentorral való együttműködés során felmerült kérdések.

A tanulókkal való együttműködés során felmerült problémák, esetleges konfliktusok.

Irodalom:

Járó Katalin (2005): Sors mint döntés: az érzelmek felfedezése és felszabadítása. Helikon Kiadó, Budapest.

F. Várkonyi Zsuzsa (2010): Tanulom magam. M-érték Kiadó Kft., Budapest.

Szekszárdi Júlia (szerk.) (2004): Nevelési kézikönyv nem csak osztályfőnököknek. OKI – Dinasztia Tankönyvkiadó, Budapest.

Szivák Judit (2003): A reflektív gondolkodás fejlesztése. Gondolat Kiadó Kör, Budapest.

A foglalkozásokon történő részvétel:

- A gyakorlati foglalkozásokon a részvétel kötelező. A félévi hiányzás megengedhető mértéke részidős képzésben a tantárgy konzultációs óraszámának egyharmada. Ennek túllépése esetén a félév nem értékelhető (TVSz 8.§ 1.).

Félévi követelmény: minősített aláírás

Az értékelés módja, ütemezése: írásbeli beszámoló (esszé) készítése a következő kérdésekre adandó válaszok alapján kifejtésével:

1. Mely feladatait teljesítette a mentor a konzultáción tárgyalt mentori kötelességek közül? Ön hogyan minősítené a kettejük együttműködését? Alkalmazta-e a mentor a „fokozatos vízbe merítés” módszerét? Kialakultak-e nyílt vagy rejtett konfliktusok Önök között a közös munka során?
2. Milyen sikereket, erősségeket könyvelhetett el Ön a gyakorlata idején? Mely területeken érezte magát a legstabilabbnak, leghatékonyabbnak?
3. Milyen gyengeségek, kudarcok váltak nyilvánvalóvá az Ön számára a gyakorlata idején? Mely területeken van szüksége nagyobb fejlődésre?

A beszámoló elvárt terjedelme: kb. 2 és fél, 3 oldal. A beszámoló elkészítésének és benyújtásának határideje: 2025. dec. 14.

A félévközi ellenőrzések követelményei: -

Az érdemjegy kialakításának módja:

A minősített aláírás megszerzésének feltétele egy reflektív tanári habitust igazoló beszámoló elkészítése. Az írásbeli beszámoló a hallgató összefüggő szakmai gyakorlatának tapasztalatait tartalmazza.

Tantárgyi tematika és követelményrendszer

Tantárgy: MSP1106L Modern irányzatok a neveléstudományban

Oktató: Dr. Vincze Tamás András

Féléves tematika:

1. konzultáció:

A neveléstudomány XX. századi története. Freud, Adler, Jung hatása a pedagógiára.
Adler tanainak gyakorlatba való átültetése: a bátorító nevelés elvei és módszertana.
Neokonzervatív irányzatok (Maritain neotomista ihletettségű pedagógiája.)
Személyközpontú irányzatok: Gordon és Rogers koncepciójának pedagógiai vetületei.
A posztmodern kor kihívásai és a pedagógia válasza ezekre.

2. konzultáció:

A konstruktivizmus és a konnektivizmus irányzata.
Kortárs pszichológiai elméletek hatása a neveléstudományra és az iskolai gyakorlatra. (A pozitív pszichológia és a belőle építkező pedagógia.)
A neveléstudomány dezolált helyzete a XXI. század elején.
Az interdiszciplináris megközelítések jelentősége. Példák a neveléstudomány legújabb problémáinak interdiszciplináris vizsgálatára.
Az informatikai forradalom hatása a neveléstudományok fejlődésére.

Irodalom:

Ballér Endre: Folyamatosság a magyar neveléstudományban. Magy. Ped., 1992/ 2., 107-118.
Brezsnyánszky László (1998): A bátorító nevelés alapjai. Altern füzetek. IFA, Budapest
Kozma Tamás: Paradigmáink. Iskolakultúra 2001/ 10., 3-14.
Nahalka István (2003): Hogyan alakul ki a tudás a gyerekekben? Nemzedékek T., Budapest

A foglalkozásokon történő részvétel:

- Az előadások a képzés szerves részét képezik, így az Intézmény a hallgatóktól elvárja a részvételt az előadásokon (TVSz 8.§ 1.)

Félévi követelmény: kollokvium.

Az értékelés módja, ütemezése:

- **A vizsga típusa:** írásbeli.
- **Az írásbeli vizsga anyaga:**
 - nagyobb, átfogó témák esszészerű kifejtése (lásd a féléves programban felsorolt témákat),
 - fogalommeghatározás,
 - szövegelemzés (pedagógiai forrás elemzése).
- **A vizsgára bocsátás feltétele:** -

Az érdemjegy kialakításának módja: Az érdemjegyet az írásbeli vizsgadolgozat minősége alapján ítéli meg az oktató. Elégtelen érdemjegyet a TVSz-ben meghatározott feltételek szerint áll módjában javítaniuk a hallgatóknak.